

CAMPANIA GLOBALĂ PENTRU EDUCAȚIE

Cărți deschise, uși deschise!

Acces egal la educație de bază, la orice vârstă

Martie - Mai 2009

SCURT ISTORIC

Începând din anul 2001, Salvați Copiii coordonează anual, la nivel național, acțiunile din cadrul **Campaniei Globale pentru Educație**, un eveniment care se desfășoară la nivel internațional, sub organizarea Global Campaign for Education – o coalitiție din care fac parte asociații de caritate, sindicate și grupuri de cetățeni din întreaga lume.

Campania Globală pentru Educație militează la nivel mondial pentru atingerea obiectivelor Educație pentru Toți (Education for All), care au fost stabilite la Dakar în anul 2000 de 180 de țări ale lumii, care s-au angajat să contribuie la realizarea acestor obiective atât prin reglementari naționale, cât și prin cooperare internațională. Intre aceste 180 de țări se află și România. Cele șase obiective ale Educație pentru Toți sunt: (1) extinderea educației preșcolare; (2) asigurarea învățământului obligatoriu gratuit pentru toți copiii; (3) promovarea educației continue și a învățării abilităților de viață pentru tineri și adulți; (4) creșterea ratei de alfabetizare a adulților cu 50% la nivel global; (5) atingerea parității de gen până în 2005 și (6) creșterea calității în educație.

În 2006, promovând mesajul „*Toți copiii au nevoie de un profesor?*”, Campania a accentuat necesitatea garantării unei educații de calitate pentru toți copiii, prin asigurarea numărului necesar de cadre didactice calificate și motivate corespunzător. La nivel național, au participat la evenimentele campaniei peste 9.000 de elevi și mai mult de 500 de cadre didactice din grădinițe, școli, licee și școli de arte și meserii din 23 de județe și municipiul București. Campania s-a finalizat cu masa rotundă „*Toți copiii au nevoie de un profesor?*” organizată sub patronajul Președinției României, în cadrul căreia Salvați Copiii a solicitat alocarea în anul respectiv a 5% din PIB educației, valoare care să ajungă la 6% până în 2008, conform strategiei guvernamentale. Solicitarea a fost susținută și de către Președinția României, devenind realitate în anii ce au urmat.

În 2007, mesajul Campaniei „*Împreună pentru Educație!*” a subliniat necesitatea mobilizării și unificării eforturilor tuturor factorilor care pot contribui la asigurarea accesului la educație și formare profesională, cu accent special pe programele educaționale de tipul „A doua șansă”. În data de 27 aprilie, peste 12.000 de elevi și cadre didactice din România au creat lanțuri umane în locuri publice ori în apropierea școlilor, exprimându-și solidaritatea pentru dreptul la educație. În Piața Victoriei, în apropierea Guvernului României, aproximativ 750 de elevi și cadre didactice din 33 de unități școlare, precum și reprezentanți ai Guvernului, sindicate din învățământ, asociații neguvernamentale și organisme internaționale au susținut mesajul Campaniei.

În 2008, derulată sub sloganul „*Educație de calitate pentru toți – Stop excluderii!*”, Campania a urmărit exercitarea unei presiuni la nivelul factorilor de decizie în vederea asigurării dreptului tuturor persoanelor de a beneficia de învățământ de calitate, iar un accent deosebit s-a acordat copiilor cu dizabilități, celor exploatați

economic, copiilor aparținând minorităților etnice și tuturor celor aflați în situații vulnerabile ce pot afecta participarea la educație. Peste 51.000 de participanți din mai mult de 300 de școli au răspuns „prezent!” la „Cea mai mare lecție din lume” desfășurată pe 24 aprilie simultan în toată țara. Lecția s-a desfășurat în școli, în instituții culturale și chiar în piețele centrale din marile orașe. Cu această ocazie, președintele Traian Băsescu a redevenit elev preț de câteva ore notând doleanțele copiilor, ale părinților și ale profesorilor în ceea ce privește calitatea educației în România iar la nivel mondial campania a intrat în Cartea Recordurilor pentru cel mai mare număr de elevi care au participat simultan la aceeași lecție.

GCE 2009

În anul 2009, Campania urmărește **exercitarea unei presiuni la nivelul politicianilor și al factorilor de decizie în vederea asigurării accesului egal la educație primară pentru persoanele de orice vârstă, în vederea reducerii analfabetismului clasic și funcțional.** Campania militează deci pentru dreptul tuturor persoanelor de a învăța să scrie și să citească indiferent de vârsta pe care o au precum și pentru dezvoltarea programelor de sprijinire a celor afectați de analfabetism, în vederea acoperirii decalajului social.

Mesajul general al campaniei: “**Acces egal la educație de bază, la orice vârstă. Educația deschide uși.**”

Sloganul campaniei: “**Cărți deschise, uși deschise!**”

Perioada de desfășurare a Campaniei Globale pentru Educație: **martie-mai 2009**

Perioada de desfășurare a Săptămânii Globale de Acțiune: **11-17 mai 2009** (*urmează a fi confirmat*)

Data derulării Lecției de Citire: **12 mai 2009** (*urmează a fi confirmat*)

CONTEXT

Educația deschide uși. Incapacitatea de a citi și inabilitatea de a înțelege ceea ce se citește sunt stigmatizate care condamnă la marginalizare socială, expun la riscuri crescute de îmbolnăvire, restrâng posibilitățile de integrare pe piața muncii și sunt direct corelate cu un nivel crescut al sărăciei, al criminalității și al delincvenței juvenile.

În lume există peste 774 de milioane de adulți și 75 de milioane de copii care nu știu să scrie și să citească, conform celui mai recent raport publicat de Institutul de Statistică al UNESCO, referitor la intervalul 2007-2008. Peste 64% dintre adulții analfabeți sunt femei.

În plus, statisticile ne arată că în lume, copiii proveniți din familii care nu au beneficiat de educație abandonează școala foarte frecvent înainte de absolvirea a 4 clase primare.

- 7 milioane de cazuri HIV / SIDA ar putea fi prevenite în următorii 10 ani, în lume, dacă fiecare copil ar avea acces la educație primară;
- Un singur an de școală ar putea contribui la creșterea veniturilor unei femei cu 10 – 20%;
- Un copil are 50% mai multe șanse să supraviețuiască în primii 5 ani de viață dacă mama sa știe să citească și să scrie.

În România,

- **53% dintre adolescenții români au dificultăți de citire și înțelegere a unui text!** Raportul anual privind progresele înregistrate în educație și formare, dat publicității de Comisia Europeană în 2008, arată că **analfabetismul funcțional în România este în continuă creștere**¹, în timp ce rata analfabetismului clasic în România atinge un nivel de circa 2%²;
- Peste 500.000 de persoane sunt analfabete iar 76% dintre acestea provin din mediul rural³
- **Rata abandonului școlar s-a triplat** din anul 2000 până în anul 2007 iar studiile arată ca 1 din 5 persoane de etnie romă este analfabetă⁴;
- **70.000 de copii sunt nevoiți să muncească în loc să învețe și o treime dintre cei care muncesc pe stradă sunt analfabeți**⁵.

Din perspectiva Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (*United Nations Millenium Development Goals*), conceptul de alfabetizare depășește limitele impuse de dicționar, anume acelea referitoare la „acțiunea de a învăța pe cineva să scrie și să citească” aspirând, în secolul 21, la o definiție mult mai amplă. Alfabetizarea desemnează mai degrabă, „dobândirea abilităților de a citi, a scrie, de a face calcule, de a utiliza informația, de a se adapta la noile tehnologii, de a exprima idei, opinii, de a lua decizii și de a rezolva probleme cotidiene cu care un om se confruntă în viața de familie, în cea profesională sau în societate, în general.”

În accepțiunea Campaniei Globale pentru Educație **alfabetizarea se traduce prin „dobândirea și utilizarea abilităților de a citi, a scrie și de a face calcule astfel încât, la nivelul întregii societăți să se înregistreze o participare civică mai activă, creșterea nivelului de sănătate și diminuarea inegalității de gen”.**

Sesizările Comisiei Europene din anul 2008 ne conduc spre acordarea diagnosticului de analfabetism funcțional societății românești.

Campania Globală pentru Educație ne oferă prin urmare, anul acesta, prilejul **să luăm atitudine pentru:**

- asigurarea dreptului la educație al fiecărei persoane
- adoptarea de măsuri speciale pentru a facilita accesul la educație al copiilor aflați în situații dificile, inclusiv al copiilor exploatați economic, al celor aparținând minorităților etnice, precum și al celor din zonele izolate sau afectate de calamități
- dezvoltarea și promovarea programelor care să ofere tinerilor și adulților o **a doua șansă** pentru completarea studiilor, în special a celor elementare
- diversificarea programelor de tip „școala după școală” în care copiii să aibă posibilitatea să aprofundeze noțiunile predate în timpul cursurilor și să fie susținuți în rezolvarea aplicațiilor;
- susținerea programelor de **învățare pe tot parcursul vieții.**

¹ EC Report for the European Communities Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training

² Pentru învățământul primar și gimnazial, anul școlar 2006-2007, sursa: Min. Educației, Cercetării și Inovării

³ Institutul Național de Statistică, Tempo Online Recensământ 2002

⁴ Organizația Salvați Copiii, Raport Alternativ, 2008

⁵ Stefanescu Elena Daniela, Panduru Filofteia, INS, ILO, Ancheta asupra activității copiilor-raport național, 2004

OBIECTIVE

1. Dezvoltarea sistemului „A Doua Șansă” - revizuirea metodologiei specifice actuale, precum și promovarea și multiplicarea acestor programe
2. Alocarea, din bugetul pentru educație, a unor sume care să susțină în mod real introducerea și multiplicarea programelor „Școală după Școală”; acestea ar putea contrabalansa lipsa resurselor materiale sau nivelul scăzut de educație al părinților și lipsa condițiilor adecvate studiului acasă
3. **Incluziunea copiilor din categorii defavorizate să fie un criteriu în evaluarea școlilor**
4. Aplicarea propunerilor de **schimbare a metodologiei de evaluare a performanței cadrelor didactice** astfel încât progresul școlar atins de fiecare elev în parte să prevaleze; în acest mod se vor crea premisele diminuării analfabetismului funcțional înregistrat la nivel gimnazial și liceal.

ACTIVITĂȚILE CAMPANIEI

1. „Marea Carte de Citire”

Anul acesta, pentru a atrage atenția guvernelor asupra impactului pe care analfabetismul îl are la nivel mondial, țările participante la Campania Globală pentru Educație vor contribui la realizarea unei altfel de **„Cărți de Citire”** - o culegere de scurte povestiri ale oamenilor ce cred în Educația pentru Toți.

Astfel, personalități marcante pe plan național și internațional sunt invitate să împărtășească, printr-o scurtă poveste personală, modul în care educația le-a influențat parcursul, să reflecteze asupra rolului pe care educația îl joacă asupra fiecăruia dintre noi și asupra societății în ansamblu.

Cartea va fi distribuită în școlile participante la campanie și va fi deschisă pentru lectură în cadrul evenimentului principal al campaniei - **„Lección de citire”**.

2. Colectarea de informații și materiale care să susțină necesitatea combaterii analfabetismului funcțional și importanța accesului egal la educația de bază, la orice vârstă

Instituțiile de învățământ (școli, centre educaționale, școli speciale etc.) vor alcătui dosare cuprinzând opiniile elevilor referitoare la acțiunile care ar trebui întreprinse pentru a asigura accesul tuturor persoanelor la educație, indiferent de vârstă.

Pe parcursul activităților la clasă copiii vor fi încurajați:

- să își exprime propria viziune asupra modului în care educația le schimbă viața,
- să își imagineze cum ar putea să trăiască dacă nu ar ști să scrie și să citească,
- să se gândească la moduri în care persoanele care au dificultăți de scriere și citire pot fi ajutate să se integreze în societate.

Ei vor fi stimulați să formuleze **mesaje și sugestii** pe care să le adreseze autorităților - președintelui țării, ministrului educației, ministrului finanțelor, primarului și altor categorii de funcționari și demnitari responsabili de gestionarea sistemului educațional românesc – pentru a-i convinge să-i sprijine pe cei care doresc să revină la școală, să beneficieze de educație primară indiferent de vârstă, de situația materială, de etnie etc.

3. “**Lecția de citire**” - *Cărți deschise, uși deschise!*

Data de desfășurare: **12 mai 2009, ora 11.30** (*urmează a se confirma*)

Evenimentul central al Campaniei Globale pentru Educație din anul 2009 îl reprezintă organizarea unei reuniuni care să aducă împreună politicieni, oficialități cu responsabilitate în adoptarea politicilor educaționale, celebriități dispuse să se alătore cauzei GCE, copii, profesori, părinți, reprezentanți ai societății civile și ai mas-media.

“**Lecția de citire**” se va derula în toate țările participante la campanie în timpul **Săptămânii Globale de Acțiune**.

În România, „**Lecția de citire**” va avea loc **simultan** atât la nivel central, în București cât și pe plan local, în toate școlile participante la campanie care își vor deschide porțile, cu această ocazie, pentru toți cei din comunitate care nu știu să scrie sau să citească.

În cadrul evenimentului, autorii care au contribuit cu povești la "Cartea de Citire" vor da startul la lectură citindu-și propriile povești despre educație. Lectura va fi apoi continuată de cei prezenți și finalizată prin colectarea mesajelor și a semnăturilor de susținere ce vor fi adresate oficialităților prezente la eveniment, pentru revizuirea agendei lor politice în sensul atingerii obiectivelor urmărite prin Campania Globală pentru Educație.

INSTITUȚII PARTENERE

Ministerul Educației Cercetării și Inovării⁶,
Inspectoratul Școlar al Municipiului București,
Centrul de Resurse și Asistență Educațională al Municipiului București,
Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii „Romani Criss”,
Centrul Educația 2000+, Centrul pentru Educație și Dezvoltare profesională „Step by Step”, Asociația Ovidiu Rom
Federația Sindicatelor Libere din Învățământ

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

- Finalizarea Cărții de Citire: **aprilie**
- Contactare unități de învățământ și înscriere (transmiterea materialelor către școli): **25 martie**
- Activități în școli: **25 martie – 08 aprilie**
- Sintetizarea opiniilor exprimate de copii și transmise de către școli: **8 - 30 aprilie**
- Lecția de Citire: **12 mai, ora 11.30** (*urmează a se confirma*)
- Redactarea și transmiterea scrisorii finale cu concluziile GCE 2009: **15-25 mai**

⁶ Reînnoirea acordului de parteneriat cu Ministerul Educației Cercetării și Inovării este în curs.